

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 5/2010-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Z. K., L., t. č. vo výkone trestu M., zastúpeného advokátom JUDr. L. C., R., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva zaručeného v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 33/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2009 doručená sťažnosť Z. K., L., t. č. vo výkone trestu M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

a základného práva zaručeného v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 33/2009.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Revúca (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 185/2008 z 3. novembra 2008 odsúdený pre trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotronických látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 187/1b, d) Trestného zákona, ako aj pre trestný čin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 185/1b) Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov. Toho času sa sťažovateľ nachádza vo výkone trestu odňatia slobody.

Proti predmetnému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 5 To 350/2008 zo 14. apríla 2008 tak, že jeho odvolanie zamietol.

Podľa sťažovateľa uznesenie krajského súdu nebolo náležite odôvodnené a krajský súd sa nevysporiadal so všetkými jeho odvolacími námietkami, a preto podal proti nemu dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Tdo 33/2009 zo 7. októbra 2009 odmietol.

Sťažovateľ je toho názoru, že odmietnutím dovolania mu najvyšší súd odňal možnosť konať pred súdom. Podľa sťažovateľa bola porušená jeho obhajoba pred súdom [výsluch jeho otca sa mal uskutočniť skôr, ako bolo proti nemu vznesené obvinenie, čím malo dôjsť k porušeniu čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) dohovoru a čl. 50 ods. 4 ústavy], všeobecné súdy ignorovali jeho námietky vykonania domovej prehliadky bez predchádzajúcej výzvy na dobrovoľné vydanie veci, ako i faktické vyšetrenie duševného stavu jedným, a nie dvoma znalcami, čím malo byť porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ďalej sťažovateľ tvrdí, že bolo porušené jeho základné právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a vzhľadom na ustanovenie čl. 154c ods. 1 ústavy, podľa ktorého medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd, mali byť porušené i jeho práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b), c) a d) dohovoru.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na obhajobu zaručeného v čl. 50 ods. 3 ústavy, práva zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) a základného práva zaručeného v čl. 40 ods. 3 listiny, prepustil ho na slobodu a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 33/2009 došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva:

„K podanému dovolaniu sa písomne vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Revúca, ktorý uviedol, že tak okresný ako aj krajský súd vychádzali pri svojej rozhodovacej činnosti z dôkazov, ktoré boli vykonané zákonným spôsobom a právo na obhajobu obvineného bolo v celom konaní v plnej miere zachované; navrhol preto, aby Najvyšší súd dovolanie obvineného Z. K. odmietol.

Najvyšší súd ako súd dovolací síce primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), že bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.); dospel však k záveru, že nie sú splnené dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. g/ Tr. por.

Námietku obvineného, že bolo porušené právo na obhajobu nemohol dovolací súd akceptovať, nakoľko porušením práva na obhajobu zakladajúcim dôvodom dovolania sa rozumie predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe. Obvinený v dovolaní však argumentoval zisteným skutkovým stavom na podklade nezákonne vykonaných dôkazov.

Nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatniť pod dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. (porušenia práva na obhajobu), ale

ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) v jeho prospech.

Najvyšší súd dospel k záveru, že Okresný súd v Revúcej vykonal dokazovanie zákonným spôsobom v rozsahu postačujúcom na ustálenie skutkových okolností, čo následne potvrdil aj Krajský súd v Banskej Bystrici, a preto nemôže akceptovať obvineným uvádzaný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Vykonávanie dôkazov a ich hodnotenie sa v plnom rozsahu vykonáva v rámci konania pred súdom, a to príslušnými procesnými súdmi ako v prvom stupni, tak aj v konaní o riadnom opravnom prostriedku. Najvyšší súd je v konaní o dovolaní zásadne povinný vychádzať zo skutkových zistení súdu prvého stupňa a v nadväznosti na tento skutkový stav zvážiť hmotnoprávne posúdenie skutku, pričom skutkové zistenia súdu prvého stupňa nemôže meniť, a to ani na základe prípadného doplňovania dokazovania, ako ani v závislosti na prípadne inom hodnotení v predchádzajúcom konaní vykonaných dôkazov. Mimoriadny opravný prostriedok môže viesť len k skúmaniu, či boli splnené dôvody vyjadrené v ustanovení § 371 Tr. por.

Najvyšší súd na tomto základe, bez meritórneho preskúmania veci, na neverejnom zasadnutí konštatoval, že je zrejmé nenaplnenie dôvodov dovolania uplatnených obvineným, a preto tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.“

Podľa názoru ústavného súdu uvedený výklad najvyššieho súdu pri odôvodňovaní právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojim vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade

a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2010